

På afgrundens rand

Advokatnævnet er i en ny afgørelse tæt på at spænde ben for advokater i et kæde-samarbejde. Nævnet fastholder heldigvis, at et kæde-samarbejde ikke kan sidestilles med advokatselskaber.

I EN AFGØRELSE AFSAGT af Advokatnævnet 30. november 2010 blev advokat (A) af en advokatkæde tildelt en irrettesættelse som følge af, at den pågældende advokat i en sag repræsenterede en klient (K), der var havnet i en tvist med en modpart, der var i et fast klientforhold hos advokat (B) i samme advokatkæde. Afgørelsen indeholder foruden afgørelsen tre dissenser.

Afgørelsen bidrager ikke til opfattelsen af, hvornår en organisation er omfattet af interessekonfliktreglerne, men den modificerer udgangspunktet i de advokatetiske regler om, at kæder skal betragtes som advokatselskaber i relation til reglerne.

SAGENS OMSTÆNDIGHEDER

A repræsenterede K i en tvist om et lejemål. K havde som udlejer en række krav mod en lejer i forbindelse med fraflytning, og A drøftede de rejste krav direkte med lejeren. Efter udveksling af den indledende korrespondance overdrog lejeren sagen til advokat B fra samme kæde som A. Fra advokat B modtog A 19. marts 2009 indsigelser mod de rejste krav.

A kontaktede 23. marts 2009 K omkring den mulige interessekonflikt. K bekræftede, at han fortsat ønskede A som sin repræsentant, hvorfor A fastholdt K's krav over for lejeren i et brev til B.

Herefter drøftede A og B den mulige interessekonflikt, hvilket medførte, at A 30. april 2009 valgte at udtræde af sagen. A skrev i den forbindelse til K, at B's "forretningsomfang med (lejer) er betydeligt større end vort." På den baggrund følte A sig tvunget til at trække sig fra sagen. Det blev desuden i begrundelsen angivet, at den pågældende beslutning fulgte af A's interne regler.

Da K efter sagens oplysninger ikke havde modtaget sagens akter retur, klagede K 20. oktober 2009 til Nævnet, idet K mente, at A havde tilsidesat god advokatskik ved at påtage sig sagen, når der var en interessekonflikt og ved ikke at returnere sagens akter. Sidstnævnte led af klagen vil ikke blive behandlet nærmere her.

K mente, at A burde have orienteret klager om, at der kunne opstå en interessekonflikt, såfremt modparten ville vælge at lade sig repræsentere af en advokat fra samme advokatkæde som A, og at den ene advokat herefter måtte træde tilbage fra sagen.

NÆVNSKENDELSEN

Sagen blev behandlet i et møde med 16 medlemmer, der delte sig i to lejre med syv i hver samt to enkeltmedlemmer.

Det blev dog af hele Nævnet lagt til grund, at den pågældende kæde "i forhold til

tredjemand fremtræder som et fællesskab, og at de almindelige principper for interessekonflikt derfor gælder for de advokater, der indgår i samarbejdet." Nævnet henviste i den forbindelse til de advokatetiske regler punkt 3.2.3., stk. 2, den såkaldte "kæderegel".

En gruppe på syv inklusive formanden ville afgøre sagen derved, at A blev tildelt en irrettesættelse. Baggrunden herfor var, at A efter Nævnets opfattelse var berettiget til at repræsentere K indtil det tidspunkt, hvor det blev klart, at der forelå en interessekonflikt (19. marts 2009). Men fra dette tidspunkt havde A pligt til at udtræde af sagen straks. Da han først udtrådte 30. april 2009, fandt Nævnet, at han havde tilsidesat god advokatskik.

Den anden gruppe på syv medlemmer går dog noget videre. Deres synspunkt er, at A, allerede da han modtog sagen fra sin klient, burde have foretaget "rimelige undersøgelser" af, om lejer var "klient hos og/eller i denne sag repræsenteret af advokat" fra samme advokatkæde. Da A ikke havde gjort dette, mente de syv medlemmer, at han allerede derfor havde handlet i strid med god advokatskik, hvilket de takserede til en bøde på 10.000 kroner.

Et medlem mente, at A burde have orienteret om risikoen for, at A måtte udtræde af sagen,

En snæver afgørelse fra Advokatnævnet holder kæde-samarbejderne fra at falde i afgrunden: Kæderne kan ikke sidestilles med advokatselskaber.

såvel indadtil som udadtil – end samarbejdet i visse kontorfællesskaber.”

Reglen er altså en “enten/eller”-regel, hvor alle reglerne gælder for samarbejdsadvokater, hvis det anses for omfattet. Men hvis kæden ikke “fremstår som et fællesskab”, gælder ingen af reglerne uden videre.

Det ville derfor have været interessant at vide, hvad Nævnet vil lægge vægt på ved vurderingen. Dette ville også være interessant for andre end kæderne, da flere af specialforeningerne, herunder FAMILIEadvokaterne og BOLIGadvokaterne, efter reglens ordlyd og de bagvedliggende bemærkninger efterhånden synes at kunne omfattes af reglen. At denne fare for at blive opfattet som “et fællesskab” er reel, kan belyses ved, at der ud af 1.385 adspurgte i en undersøgelse foretaget af Ret&Råd med analysefirmaet Megafon i 2008, var flere der kendte “BOLIGadvokaterne” som en “advokatvirksomhed eller -kæde”, end der kendte det daværende Gorrisen Federspiel Kirkegaard.

I den foreliggende afgørelse havde A dog allerede erklæret, at der var en interessekonflikt, hvilket efter alt at dømme er baggrunden for, at Nævnet nøjedes med at konstatere, at den pågældende kæde måtte anses for at fremtræde som et fællesskab. Nævnet fik dermed ikke

hvis det viste sig, at modparten var repræsenteret af en advokat, der indgik i samme kæde. Også dette medlem fandt en bøde på 10.000 kroner passende.

Det sidste medlem mente ikke, at A havde handlet i strid med god advokatskik, da A straks havde orienteret sin klient om den mulige interessekonflikt og forholdsvis kort tid derefter udtrådte, hvorfor dette medlem ville frifinde A.

Med formanden som udslagsgivende stemme blev advokaten tildelt en irettesættelse.

“KÆDEREGLENS” RÆKKEVIDDE

Afgørelsen tager udgangspunkt i den såkaldte “kæderegel” i de

advokatetiske regler (AER) pkt. 3.2.3., stk. 2.:

“Tilsvarende [som reglerne for advokatselskaber og kontor-fællesskaber] gælder reglerne i 3.2.1 og 3.2.2 for andre samarbejder, samvirker og fællesskaber mellem advokater eller advokatvirksomheder, såfremt de i forhold til tredjemand fremtræder som et fællesskab eller en advokatvirksomhed.”

Hvor interessekonfliktreglerne uden videre har afsmittende virkning på advokater, der virker i samme advokatselskab (uanset selskabsform) og i kontorfællesskaber, er der ikke i hverken nævns- eller domspraksis taget stilling til, hvornår kæ-

dernes advokater er omfattet.

Advokatrådets Regel- og Tilsynsudvalg udtalte ved udformningen af reglen, der blev vedtaget i 2005:

“Domstolene har endnu ikke taget stilling til, hvorledes kædesamarbejder skal behandles i denne sammenhæng. De danske kædesamarbejder omfatter typisk videndeling, fælles uddannelsesprogram for medarbejderne, udveksling af sager, fælles værdigrundlag, navn og logo og fælles reklamefremstød. Udover de tætte relationer indadtil i disse samarbejder, fremstår de derfor også udadtil som en enhed. Samarbejdet i kæder vil dermed ofte være tættere –

lejlighed til at udtale sig om, hvilke kriterier det vil tillægge vægt ved en sådan vurdering.

FORPLIGTELSE FOR DE OMFATTEDE ADVOKATER

Det næste spørgsmål Nævnet så skulle vurdere var, i hvilket omfang kædemedlemmer fuldt ud skal opfattes som advokaterne i et advokatselskab m.v. med deraf følgende pligter.

De 16 deltagende medlemmer af Nævnet delte sig i den forbindelse i to lejre. Den mest vidtgående lejr ville lade interessekonfliktreglerne få fuld virkning, hvilket også er en naturlig konsekvens af reglens formulering. Otte medlemmer (idet jeg fortolker medlemmet, som krævede, at A skulle have

orienteret om risikoen for en interessekonflikt som værende enig med de syv på dette punkt) mente altså, at A, allerede før han antog ham som klient, burde have undersøgt, om modparten kunne være i et klientforhold med en anden advokat i kæden.

Disse medlemmer har tydeligvis ikke gjort sig klart, hvad denne pligt indebærer i en kæde, hvor man er fordelt på kontorer i hele landet, hvor man af hensyn til fortroligheden har undladt at etablere fælles it-systemer om sagsførelsen, og hvor man aldrig – hverken i fysiske eller internetbaserede debatter – afslører klientrelationer og konkrete sager for hinanden.

Kædemedlemmerne er meget opmærksomme på, at samarbejdet i kæden sigter mod viden- deling, forretningsudvikling, fælles besparelser og effektiv markedsføring. Samarbejdet er ikke indførelsen af et fælles selskab, og tavshedspligten holdes i hævd. Ikke blot fordi vi i kæderne finder, at dette stemmer bedst overens med vore klienters tarv, men også fordi vi mener, at den forpligtelse følger af AER.

Skulle disse nævnsmedlemmers opfattelse følges, ville det indebære, at man elektronisk eller på anden måde skulle have mulighed for at søge i klientrelationer på andre kontorer. Afhængigt af hvorledes dette rent praktisk organiseres, risikerer udførelsen i allerhøjeste grad at komme i strid med både databeskyttelsesreglerne og konkurrencereglerne.

Dette bliver da heldigvis heller ikke Nævnets endelige afgørelse. De øvrige medlemmer bestemmer med formandens stemme som udslagsgivende, at pligten må forstås således, at A straks burde have trukket sig fra sagen, da han opdagede, at modparten var i et fast klientforhold hos et andet kædemedlem.

Det kan i øvrigt vække undren, at de involverede advokater, A og B, i deres vurdering af interessekonflikten åbenbart når frem til, at advokat B fortsat kan repræsentere lejer. Da A

vælger at udtræde, har K jo betroet alle oplysninger og vurderinger i sagen til A. Uanset der ikke måtte bestå nogen reel risiko for udveksling af oplysningerne, må det for K forekomme utrygt, at A efter sine interne regler fremstår i fællesskab med B, og at B fortsat repræsenterer K's modpart. Derfor burde B også være udtrådt.

FREMTIDIG BEKYMRING

Af afgørelsen kan man altså udlede, at forpligtelsen til at hemmeligholde sine klienter og deres opdrag indbyrdes mellem medlemmerne i kæderne opretholdes. Desuden må man opfatte afgørelsen som en modificering af AER derhen, at man ikke uden videre kan ligestille kæder med egentlige advokatselskaber m.v., som reglernes pkt. 3.2.3., stk. 2, i øvrigt er formuleret. Nævnet har dermed truffet en fornuftig afgørelse, som accepterer den måde, som vi i kæderne og andre lignende organisationer har indrettet os på.

Glæden er dog forbundet med en vis bekymring for den fremtidige udvikling af praksis. Signalet fra Nævnet ville bestemt have været noget tydeligere, hvis ikke blot halvdelen af de deltagende medlemmer havde udvist forståelse for kædernes virkelighed.

NYE ADVOKATETISKE REGLER

Med sit forslag til revision af AER, der blev sendt i høring 8. februar 2011, synes Advokatrådet ikke at have ændret sin opfattelse af kæderne som ligestillede med advokatselskaber. Således udtales det i de tilhørende bemærkninger af 14. februar 2011, at interessekonfliktreglerne har været drøftet indgående med bl.a. Danske Advokater, men at der ikke synes at være behov for radikale ændringer.

Skønt afgørelsen ved udformningen af det nye forslag har været Rådet bekendt, ønsker Advokatrådet tilsyneladende ikke at bidrage yderligere med en mere praktisk betonet og nuanceret stillingtagen til kædernes situation. Rådet har måske i den forbindelse ladet sig påvirke af, at der trods reglernes uklarhed kun er meget få klager over kædernes håndtering af reglerne, hvilket tyder på, at den nuværende håndtering af interessekonflikter i hvert fald harmonerer med klienternes krav og ønsker. Derfor er det trods alt tilgiveligt, at man vælger at koncentrere revisionen af reglerne om andre forhold.